

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Til udvalget fremsendes hermed til orientering:

- ./.
- Grundnotat vedrørende Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - At drage fuld nytte af digitaliseringsdividenden i Europa: en fælles strategi for anvendelsen af det frekvensområde, der frigives ved overgangen til digitalt tv - KOM(2007) 700 endelig

Materialet er ligeledes sendt til Europaudvalget via Udenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Den 21. december 2007

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 07-029906

Dok id. 418586

Side 1/1

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget

- **At drage fuld nytte af digitaliseringsdividenden i Europa: en fælles strategi for anvendelsen af det frekvensområde, der frigives ved overgangen til digitalt tv**
- **KOM(2007) 700 endelig**

1. Resumé

Overgangen fra jordbaseret analogt tv til jordbaseret digitalt tv ved udgangen af 2012 vil frigøre en hidtil ukendt mængde frekvenser i Europa som følge af digitalteknikkens bedre sendeeffektivitet. Kommissionen skitserer en strategi for den fremtidige brug af disse frekvenser, som benævnes "den digitale dividende", der tillægges stor social, kulturel og økonomisk værdi.

Kommissionen identificerer tre omfattende kategorier af tjenester, hvor de ledige frekvenser vil være ideelle at anvende. Det drejer sig om:

- *Trådløs bredbåndskommunikation*
- *Yderligere jordbaserede radio- og tv-tjenester*
- *Mobilt multimedia (herunder mobil-tv)*

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at lette indførelsen af nye tjenester ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen om at identificere fælles frekvensbånd i den digitale dividende, der kan optimeres ved at samle anvendelsen i klynger.

Kommissionen vil forberede tiltag til reservering og koordinering af de fælles frekvensbånd på EU-niveau.

2. Baggrund

Spørgsmålet om den digitale dividende har været diskuteret på EU-niveau gennem nogen tid. Kommissionens meddelelse om at drage fuld nytte af den digitale dividende i Europa blev således annonceret i Kommissionens meddelelse KOM(2007) 409 af 18. juli 2007: "Forbedring af det indre marked for mobil-tv".

Den digitale dividende kan ifølge meddelelsen beskrives som det frekvensområde, der ligger ud over de frekvenser, der anvendes til transmission af de eksisterende radio- og tv-tjenester i et fuldt digitalt miljø, herunder gældende forpligtelser til "public service".

Allerede i dag er det med de kompressionsteknikker, der findes kommercielt tilgængelige, muligt at sende mellem seks og otte standard-tv-kanaler på den samme kanal, som hidtil har været anvendt til at sende én analog tv-kanal. Det forventes, at denne vækst i effektiviteten vil fortsætte fremover. Med andre ord vil den digitale dividende repræsentere en større frekvensressource, end hvad der i øjeblikket eksempelvis er til rådighed for GSM-systemer i de fleste medlemsstater.

Ikke alle frekvensbånd har samme fysiske egenskaber: Højere frekvenser har kortere rækkevidde og kan vanskeligt modtages inde i bygninger. Lavere frekvenser

19. december 2007

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

Frekvenskontoret

Flemming Alstrup

har længere rækkevidde, men kapacitetsbegrænsninger og skaber mere interferens. Frekvensbåndet for den digitale dividende er særligt attraktivt, fordi det ligger i den "bedste" del af området mellem 200 MHz og 1GHz, hvor der findes det bedste kompromis mellem transmissionskapacitet og rækkevidde.

Frekvensbåndet for den digitale dividende er på nuværende tidspunkt stærkt fragmenteret i relativt smalle frekvensbånd, spredt over mange frekvenser og blandet sammen med frekvenser til digitalt tv. Dette er en følge af den frekvensfordeling, der i 2006 blev besluttet på ITU's regionale radiokommunikationskonference, hvor man vedtog en international plan, Genève 2006-aftalen, med udgangspunkt i traditionel radio- og tv-udsendelsesanvendelse.

Kommissionen har anmodet den europæiske sammenslutning af post- og telekommunikationsadministrationer (CEPT) om at foretage en række tekniske undersøgelser af, hvordan den digitale dividende kan udmøntes, herunder om del-frekvensbånd til multimedia og mobile tjenester kan identificeres. Resultatet af disse undersøgelser forventes at foreligge ved udgangen af første kvartal 2008.

IT- og Telestyrelsen

Det kan dog allerede nu konstateres, at en optimering af den digitale dividende i form af identifikation af et harmoniseret frekvensbånd til multimedia og mobile tjenester i hele Europa vil kræve en replanlægning af hele tv-båndet i 470-862 MHz ved en ny konference, svarende til den, der blev afholdt i 2006. En sådan replanlægning vurderes ikke umiddelbart at være realiserbar før tidligst 2015-2020.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at fremme, at den digitale dividende udnyttes optimalt ved at fjerne de tekniske hindringer herfor. Kommissionen ønsker at styrke EU's konkurrenceevne globalt og styrke EU's IKT-sektor. Kommissionen ønsker at sikre, at frekvenserne i den digitale dividende tilpasses specielt til EU's behov og undgå, at EU påtvinges anvendelser, der allerede er gennemført andetsteds.

Kommissionen fremhæver, at betydningen af den digitale dividende også anerkendes af både USA og Japan, som begge vil frigøre en stor del af denne frekvensressource til nye tjenester. Denne frigørelse vil i disse lande blandt andet ske ved hjælp af teknologineutrale auktioner.

Kommissionen påpeger endvidere, at den digitale dividende skal ses i en bredere sammenhæng, nemlig den generelle balance mellem udbud og efterspørgsel efter frekvensbånd. Frekvenser er en stadig knap offentlig ressource, og efterspørgslen er konstant stigende i dagens samfund. Alle former for radiobaserede tjenester har brug for frekvenser, lige fra professionelle anvendelser som radionavigation, satellitsystemer eller radar til forbrugeranvendelser som radio/tv eller mobil-

kommunikation. Kommissionen anslår, at den samlede værdi af elektroniske kommunikationstjenester, der i EU er afhængige af frekvensbånd, overstiger 250 mia. EUR, svarende til omkring 2,2 % af EU's årlige BNP. Radiofrekvensernes afgørende betydning som vækstkatalysator understreges også i i2010-initiativet, der betoner, at en mere effektiv forvaltning af frekvenserne ville kunne fremme innovation på ikt-området og bidrage til at tilbyde EU's borgere billigere tjenester.

Den digitale dividende tillægges derfor stor social, kulturel og økonomisk værdi, og Kommissionen vurderer, at den giver en enestående mulighed for at imødekomme det stigende behov for frekvenser til trådløse kommunikationstjenester. Kommissionen peger på tre hovedanvendelser for den digitale dividende:

- Trådløs bredbåndskommunikation
- Yderligere jordbaserede radio- og tv-tjenester
- Mobilt multimedia, herunder mobil tv

IT- og Telestyrelsen

Kommissionen nævner herudover en række andre anvendelsesmuligheder som medicinsk telemetri, høreapparater med mere.

Kommissionen ønsker, at udnyttelsen af den digitale dividende skal forbedres, blandt andet ved at reducere fragmentering i frekvensbåndet inden for EU. Herunder henvises specielt til den nuværende fragmenterede frekvensplan, der var resultatet af ITU's Regionale Radiokonference i 2006 (RRC-06).

På grund af den nuværende fragmenterede frekvensplan mener Kommissionen, at udviklingspotentialet i den digitale dividende er hæmmet, og at situationen begrænser effektive alternative anvendelser. Kommissionen vurderer tillige, at stor- og samdriftsfordele er kritiske for mange anvendelsesformål af den digitale dividende.

Kommissionen peger endvidere på, at radiosignaler ikke er bundet af nationale grænser, hvorfor der er risiko for interferens med andre systemer, der opererer i samme eller nærliggende frekvensbånd. At undgå interferens er således den tekniske begrundelse for frekvensadministration og -koordinering på tværs af grænserne.

Kommissionen er bevidst om, at frekvensforholdene kan være forskellige i de enkelte medlemsstater afhængig af det specifikke sendemiljø, navnlig i hvor høj grad man er afhængig af jordbaseret tv særlig til varetagelsen af gældende public service forpligtigelser. Der er også klare forskelle på tidsplaner og strategi i de nationale planer om overgangen til digital radio/tv-spredning, som der skal tages hensyn til.

Der stiles i forlængelse heraf mod en fælles frekvensadministration og en fælles frekvensplan på EU-niveau.

Kommissionen foreslår konkret, at UHF-broadcast-båndet (470 til 862 MHz) bør inddeles i tre delbånd:

1. Envejs højeffekt net til brug for rundspredning af jordbaseret tv.

2. Envejs net med lav eller mellemhøj sendeeffekt, for eksempel til mobil-tv.
3. Tovejs laveffekt net, for eksempel til trådløst bredbånd og mobildata.

Det første tv-delbånd foreslås overladt til en national fordeling. Det andet delbånd foreslås overladt til en kombination af national fordeling og EU-fordeling, mens anvendelsen af det sidste delbånd foreslås koordineret på EU-plan.

Disse delbånd bør danne grundlag for at harmonisere frekvensanvendelsen, således at hvert delbånd indeholder forskellige tjenester, som anvender samme type kommunikationsnet. Derved undgås interferensproblemer, som er påvist i undersøgelser, hvor forskellige typer af kommunikationsnet opererede i samme delbånd.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at lette indførelsen af nye tjenester ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen om at identificere fælles frekvensbånd i den digitale dividende, der kan optimeres ved anvendelsesklynger. Anvendelsesklynger forstås i denne sammenhæng som de ovennævnte grupper af forskellige tjenester. For én tjenestegruppe anvendes samme type kommunikationsnet inden for et aftalt fælles frekvensdelbånd.

IT- og Telestyrelsen

På eget initiativ vil Kommissionen forberede de påkrævede tiltag til reservering og koordinering af de fælles frekvensbånd på EU-niveau.

Kommissionen annoncerer desuden, at den – efter at have forberedt overgangen til en harmoniseret løsning - agter at benytte et bindende EU-retsinstrument til at vedtage en beslutning om denne harmoniserede frekvensanvendelse/klyngning.

6. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om denne meddelelse

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Den gældende danske lovgivning på frekvensområdet omfatter:

- Lov om radiofrekvenser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 680 af 23. juni 2004
- Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 664 af 10/07/2003
- Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jfr. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11/04/2007

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning.

8. Meddelelsens konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet.

Meddelelsen har ingen konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Meddelelsen vil blive sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens hensigt om at optimere udnyttelsen af den digitale dividende, herunder mulighederne for at en del af den digitale dividende også kan anvendes til forskellige trådløse og mobile formål.

Regeringen arbejder således for at sikre en effektiv og aktiv udnyttelse af den digitale dividende til gavn for alle borgere i Danmark.

Eftersom Kommissionen har anmodet CEPT om at foretage undersøgelser af udmøntningen af den digitale dividende, som forventes at foreligge ved udgangen af første kvartal 2008, vil det efter regeringens opfattelse være for tidligt på nuværende tidspunkt at pege entydigt på, hvorledes udnyttelsen af den digitale dividende kan optimeres.

IT- og Telestyrelsen

For at sikre den bedst mulige overgang fra analog til digital tv i Danmark, er der allerede indgået en politisk aftale om fordeling og anvendelse af en del af de landsdækkende DTT-sendenet (også kaldet MUX), som blev resultatet af RRC-06. Seks sendenet er således blevet afsat til tv-formål. Herudover er det aftalt, at to sendenet – ét i VHF- og ét i UHF-frekvensbåndet – skal indgå i en såkaldt innovationsreserve. Med denne innovationsreserve er det hensigten at imødegå den teknologiske udvikling og sikre muligheden for at imødegå fremtidige behov.

I Danmark udmøntes den digitale dividende således i mere tv og en mulighed for at kunne anvende frekvenserne til andre formål, såsom mobil-tv og trådløst bredbånd. Det skal dog bemærkes, at kun UHF-sendenet er en del af den digitale dividende, som behandles i Kommissionens meddelelse. VHF-frekvenser er ikke omfattet af Kommissionens meddelelse. Disse anses typisk for mindre attraktive blandt andet på grund af deres fysiske karakteristika.

Desuden er det ene af de seks tv-sendenet afsat i ét år (1. november 2009 til 31. oktober 2010) til forsøg og forskning. Danmark understøtter hermed udviklingen af eventuelle nye tjenester, som kan introduceres i UHF-broadcast-båndet.

Regeringen anerkender, at hvis der skal sikres fuld udnyttelse af den digitale dividende, vil det have betydelige fordele, at der på sigt gennemføres en samling af de frekvensbånd, der skal anvendes til henholdsvis radio- og tv-formål og elektroniske kommunikationstjenester i fremtiden. Regeringen noterer sig dog, at det ikke umiddelbart er realistisk at gennemføre en sådan samling før tidligst 2015-2020.

Regeringen lægger vægt på, at samlingen til sin tid vil foregå så gnidningsfrit som muligt for de berørte tilladelsesindehavere, samt at samlingen ikke er i konflikt med de nationale beslutninger om fordeling af den digitale dividende.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til andre landes holdning til Kommissionens meddelelse.

Det er forventningen, at der vil blive udarbejdet rådskonklusioner om den digitale dividende.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

IT- og Telestyrelsen